

LAVINA

časopis Křesťanského společenství
Nymburk

BŘEZEN 2020

ZMĚŇME TO!

„Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce.“

Žalm 90:12

Ocitli jsme se v roce, kdy si připomínáme 350 výročí úmrtí (15. 11. 1670) jednoho ze světově nejznámějších a nejuznávanějších Moravanů. Jemu bych rád věnoval nejenom dnešní úvod, nýbrž i úvod letošního Nymburského čtení Bible, které proběhne, dá-li Pán, první dubnové pondělí před Městkou knihovnou. Uhádli jste, o koho jde? Ještě Vás budu chvíli napínat. Ale přeci jen Vám napovím slovy tohoto moudrého muže, která nás povzbuzují k činorodé aktivitě:

(1) Nikdy nebud' netečný a nečinný. (2) Vždycky něco dobrého dělej, říkej, nebo promýšlej. (3) Co můžeš vykonat sám, s tím nečekej, až to udělají druzí. (4) Co lze udělat dnes, neodkládej na zítřek. (5) Co lze vykonat jedním rázem, nerozděluj si na několikrát. (6) Vše, co jsi začal, dokonči.

Tento muž je pro mě příkladem neutuchající činorodosti. Po čtyřiceti letech pilné práce mu shořelo jeho hlavní dílo. Přesto se nevzdal a snažil se pokračovat v práci dál. Napsal více než 150 spisků, knih a učebnic. Dodnes se jeho spisky inspirují mnozí myslitelé a společenští, školští i náboženští reformátoři. V mnohém jsme možná doposud neporozuměli jeho záměrům a vizím. Jeho moudrosti a nadčasovosti nic neubírá ani to, že se ve věcech politických občas mýlil a někdy naslouchal i pomýleným prorokům.

Na tomto světě neměl stálého „bytování“ – tím myslel stálé a jisté místo k životu, svůj domov musel mnohokrát z politických a náboženských důvodů změnit. Především však měl na mysli skutečnost, že jsme v tomto časném životě vlastně pouhými poutníky, kteří jednoho dne zaklepou na nebeskou bránu s nadějí na vpuštění.

Tak co, už tušíte, o kom mluvím? Pokud ne, mrkněte se do soupisu narozenin na konci *Laviny*. Dnes jsem mimořádně zařadil i tohoto muže ☺

Asi jsme naivní, když se domníváme, že oproti stoletím, kdy citovaný významný muž žil, žijeme mnohem kvapněji a nestáleji. Jenže nám nedochází, že se tehdy hýbala celá Evropa – díky třicetileté válce, kterou s jistou nadsázkou můžeme označit jako svého času „první světovou válkou“. Prohnala se celou Evropou, zasáhla či následně ovlivnila celý tehdy známý svět, alespoň v následném koloniálním uspořádání.

Evropou kromě vojsk, či zástupy přemísťujících se utečenců před válkou či náboženským pronásledováním, táhly i různé nemoci. Zejména mor, který mnohde dorazil to, co nestačila zpusťovat válka.

Evropa se otrásla v základech – zpusťována krutými zimami, značnou neúrodou, náboženskými nepokoji, vojenskými střety a nemocemi. Dveře pro skepticismus, beznaděj, bezvěrectví a materialismus byly rozkopnuty dokořán.

A přesto se z tohoto utrpení následně zrodil skutečný duchovní klenot – obnovená Jednota bratrská, která misíi zasáhla celý tehdy známý svět – od bílého severu (Grónsko) k černému jihu (Afrika), rudého západu (Amerika) k žlutému východu (Asie) a modrým dálavám (Oceánie).

Ti, kteří museli opustit svůj domov (Moravu), aby jej obnovili v nedaleké cizině (Sasko), se nakonec rozhodli hledat především duchovní domov. Jejich upřímnou snahu provázelo mocné vylití Ducha svatého a následně i nadšení pro misii.

Jak jsme na tom dnes my s našimi možnostmi? Ačkoli žijeme v pokojné době a žijeme zatím na nejvyšší materiální úrovni, jaká kdy v naší zemi byla, jsme neustále nespokojeni. Máme pořád málo, chceme neustále víc.

Možná je to tím, že toužíme po tom, co nemáme, místo toho, abychom toužili po tom, čeho se nám už dostalo.

Nejhlubší touhy našeho srdce – být bezpodmínečně přijímán a milován, někam patřit, mít v někom jistotu zastání, či žít v naději, že věci (dokonce i utrpení) mají smysl – jsme dostali v Ježíši Kristu. Ale jako bychom tomu nemohli uvěřit, nebo nám to bylo stále málo.

Jsme si nejisti svou hodnotou. Někdy se zdráháme mezi dobrými přáteli říci cokoli o své víře.

Naším největším problémem možná není strach či dokonce skutečnost, že bychom neměli nápady a možnosti se nasadit do dobrých věcí, nýbrž to, že jsme pod tyranií každodenních povinností.

Proto je dobré najít si chvílku a říci si, co chci doopravdy dělat, co chci změnit, a to přesto, že mi na to zdánlivě nezbývá čas.

A taky si položit otázku, jestli to dobré, co se mi od Boha dostalo, stojí za to, abych se o svou zkušenost podělil s druhými, kteří ji ještě neučinili.

Známa antropoložka M. Meadová kdysi vyslovila jednoduchou, přesto geniální myšlenku: „*Nepochybujte o tom, že malá skupina přemýšlivých a zapálených občanů může změnit svět. Ostatně nikdo jiný nikdy svět nezměnil.*“

Tak to nakonec bylo i s poddanými hraběte Zinzendorfa – přemýšleli a rozjímali o Boží milosti ve svém životě, a svým zápallem nejprve proměnili svou komunitu, aby oheň svého srdce donesli až do nejzazších končin světa.

Dobrou inspirací pro nás může být třeba i pět dcer Selofchadových, které dokázaly svou neústupností změnit zákony tehdejší doby! (viz Dámy v nesnázích)

— Petr Plaňanský

DÁMY V NESNÁZÍCH – KURÁŽNÉ SESTRY ANEB UPLATNĚNÍ PRAGMATICKE SANKCE 3000 LET PŘED JEJÍM OBJEVENÍM

Pro mnohé vztahy, ať už jsou přátelské, rodinné či spolkové, se stávají nervovým bodem peníze, majetek, případně dědictví. Ač je to k nevíře, tak nejeden vztah skončil tragicky pro majetkové neshody, kvůli podezírání z machinací, z pocitu nespravedlnosti, případně kvůli obyčejné závisti po rozdělení nabytého dědictví. Je pravda, že mnohé bývá ve vztazích odpuštěno, zapomenuto, velkoryse přehlédnuto, avšak pokud jde o majetek, tehdy je veškerá legrace a ohleduplnost odsunuta stranou.

Je pravda, že nám peníze a majetek umožňují svobodněji se rozhodovat. Jejich temnou stranou je však skutečnost, že mají moc nás k sobě navždy brutálně připoutat. Mít peníze, stát se movitým, je tak trochu běh po ostří nože, balancování na laně mezi svobodou a otroctvím, kolísání mezi trápením a bezstarostností. Jistě i proto se říká, že peníze, majetek a dědictví – ať už je máte, či nemáte – prověří Váš skutečný charakter.

Možná si vybavíme skutečnost, že Izrael při svém odchodu z Egypta s sebou odnášel značný majetek v podobě drahých cenností svých egyptských sousedů. Že by to však Izraelcům přineslo štěstí, se říci rozhodně nedá. Ze zlatých přívěšků a náušnic bylo odlito Zlaté tele, které nakonec dovedlo národ pouze k mrzké modloslužbě, pádu a trpkému vystřízlivění.

Situace se pro Izraelský národ postupně proměňovala prostřednictvím dlouhého a značně únavného putování po poušti. Inu, když si člověk neváží těch podstatných věcí, musí je vždy znovu

pracně objevovat. Mimochodem, když na poušti prožijete čtyřicet let, pak i to nejlesklejší zlato bledne závistí před oázou s životodárnou vodou.

Na prahu Zaslíbené země, kam měli Izraelci namířeno, dochází na moábských polích k dělení dědičného podílu mezi jednotlivé kmeny, čeledi a domy. V době, kdy podle tehdejších zvyklostí, běžných i v okolních národech, přechází dědičná posloupnost obvykle po mužské linii, tedy z otce na syna či jiného mužského příbuzného, se před Mojžíšem, Izraelským zákonodárcem, objevuje pět žen – rodných sester. Na první pohled nenápadné dámy. Ovšem nejsou to dámy ledajaké, neboť jsou odhodlané převrátit zaběhlé zvyklosti a odvážně uplatnit nárok tam, kde by to nikdo nečekal. Význam a dlouhodobý dopad jejich počínu si uvědomíme teprve tehdy, když zjistíme, že se o nich píše hned v několika knihách.

Tehdy přistoupily dcery Selofchada, syna Chefera, syna Gileáda, syna Makira, syna Manasesa z čeledi Manasesa, syna Josefova. Jména jeho dcer byla: Machla, Nóa, Chogla, Milka a Tirsa. Postavily se před Mojžíše a před kněze Eleazara i před předáky a celou pospolitost ke vchodu do stanu setkávání a řekly: „Náš otec zemřel na poušti, ale nebyl ve skupině těch, kdo se smluvili proti Hospodinu, ve skupině Kórachově; umřel za svůj hřích a neměl syny. Proč má být vymazáno jméno našeho otce z jeho čeledi proto, že nemá syna? Dej nám trvalé vlastnictví mezi bratry našeho otce.“ (Numeri 27:1-4)

Sestry pokorně přiznávají, že jsou dcery muže, který svým životem nijak neoslňoval, ba naopak: zemřel pro svůj hřích ještě na poušti. Podle všeho to však nebyl hřích vzpoury. Spíše šlo o hřích nevěry či strachu před prvním vstupem do Zaslíbené země. Ostatně jméno jejich otce – Selofchad, které se snad dá přeložit jako „První zlomení“, by tomu mohlo nasvědčovat. Nemůžeme to však tvrdit s jistotou. Pravdou je, že Selofchad zemřel bez synů a hrozil tak „zánik“ jména v jeho čeledi. Zachování jména domu svého otce je patrně hlavním motivem, proč tyto mladé dámy předstupují před Mojžíše.

Pro zákonodárce dosti ošemetná situace, že? Mojžíš ji moudře předkládá Bohu. Co na to Hospodin? Dává oněm mladým dámám za pravdu, díky čemuž zde vyvstává model dědičné posloupnosti, na který lidstvo muselo ve svých dějinách pracně přicházet ještě mnohokrát. A které v určité podobě funguje dodnes ve všech kulturních zemích, které ctí právo.

Patrně nejvýznačnější dědičný počin je v úzkém spojení i s našimi národními dějinami, a je znám jako „pragmatická sankce“ (vyhlášená Karlem VI., jednala o „posloupnosti nejjasnějšího arcidomu rakouského“, zjednodušeně řečeno: když nebudou mezi adepty na trůn mužští potomci, nastupují na jejich místo ženy). Pragmatická sankce je však „vymyšlena a vyhlášena“ až po třech tisíciletích po první odvážné dědičné intervenci pěti

neodbytných sester. Pozoruhodné a komické.

Na celé věci je však nejzajímavější to, že mladé dámy intervenují hned dvakrát a své právo uplatní znovu po smrti Mojžíše. Předstoupí před jeho nástupce Jozuu a kněze Eleazara, kterým připomenou Mojžíšovo pořízení ohledně jejich dědictví. A dosáhnou svého!

Možnost stát se dědičkou, se pro ženy v Božím lidu otevírá díky těmto pěti sestrám. Později je právo upraveno tak, aby se ženy dědičky vdaly za příbuzné svého rodu a dědictví nakonec zůstalo v rámci daného rodu. Machla, Nóa, Chogla, Milka a Tirsa si později berou za manžely své bratrance (syny bratrů svého otce), a naplňují tak dodatečné požadavky dědičného nařízení.

A čím že je onen odvážný sesterský požadavek pro nás dnes inspirativní? Jednak tím, že „za zeptání nic nedám“ – prostě když nevím, tak se zeptám a je hned jasno. Zadruhé tím, že odvážné jednání může k lepšímu změnit doposud zaběhané pořádky a zvyklosti. Zatřetí: Pán Bůh skutečně na nikoho nezapomíná, a to ani ohledně dědictví. Zejména když se dotýčný o své právo svědomitě uchází.

A nakonec začtvrté: pokud zapomínáme na to, co už jsme se jednou jako jednotlivci či jako lidstvo naučili, jsme znovu nuceni opakovat určité zkušenosti. Těžko říct, zda k naší škodě či užitku...

— Petr Plaňanský

ČLOVĚK – PASTÝŘ NEBO ŘEZNÍK STVOŘENÍ?

Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil.
(Genesis 2:15)

Jako lidé – bytosti biologické, kulturní i duchovní – jsme byli kdysi postaveni do zahrady Eden, kterou jsme měli střežit a vzdělávat. Jinými slovy, měli jsme se stát pastýři Bohem stvořeného světa a udržovateli řádu Jím ustanoveného. Pokud máte něco střežit, potřebujete především sebekázeň, pokud chcete něco vzdělávat (kultivovat), aby to mělo skutečnou hodnotu a vážnost, můžete tak činit jedině skrze láskyplný vztah. S Edenem, jak vypráví biblický příběh, to nějak nedopadlo...

Posléze jsme měli naplnit zemi a opanovat vše co je ve vodě, na zemi i ve vzduchu. Zemi jsme naplnili, to jediné se nám podařilo. Vodu jsme zamořili, zemi vyrabovali a vzduch otrávil. Chováme se spíše jako bytosti nevěřící, ekonomické a technologické, než duchovní, kulturní a biologické. K naší vlastní škodě i ke škodě celého stvoření.

Zdá se, že se z pastýřů stali řezníci – o stáda už láskyplně nepečujeme, spíše si hledíme, kolik nám jejich porážka „vynese“.

V technologicko-ekonomicko-ateistické společnosti se zrodil ekolog, environmentalista, posléze i agresivní ekologický aktivista. Správně upozorňuje na ničení prostředí. Tu a tam se pokouší věci napravovat, někdy až nesmyslně agresivně. Nejraději by vyhubil člověka, jakožto zhoubný nádor. Zatím našťestí nemůže. Zatím! Mimochodem, byl by ochoten vyhubit nakonec i sám sebe a své nejbližší?

Domnívám se, že pokud se součástí řešení nestane sám člověk a nenavrátil se především ke svému pastýřskému povolání – tedy střežit a pečovat o stvořený svět, půjdou věci okolo i vztahy mezi námi jen k horšímu.

Jako řešení navrhuji oprášit ctnosti, kterými jsou láska, naděje, víra, spravedlnost, moudrost, odvaha a střídmost. Tou poslední bych doporučoval začít – především každý sám u sebe. A doporučil bych to i všem aktivistům.

— Petr Plaňanský

STAV NAŠEHO SPOLEČENSTVÍ

Každý rok před jarní pastorálkou procházím kartotéku našeho společenství, abych mohl poslat zprávu naší Radě KS. Připomínám si, kdo uvěřil, byl pokřtěn, našel v našem společenství domov, nebo nás navždy opustil, ale také kdo se odstěhoval, odešel, či z nějakého důvodu přestal chodit.

Přiznám se, že je mi poslední roky hodně smutno z toho, jak se někteří odvrátili nejen od svých přátel ve společenství, nýbrž i od Ježíše, svého přítele nejmilnějšího.

Nezbývá však, než tuto skutečnost v úctě ke všem respektovat.

V současné době má naše společenství 56 dospělých a 31 dětí.

CO, KDY, KDE V BŘEZNU

BOHOSLUŽBY (sborové prostory)

Neděle **1. 3.** od **10.00** slovo: P. Plaňanský +SPP

Neděle **8. 3.** od **10.00** slovo: P. Plaňanský

Neděle **15. 3.** od **10.00** slovo: P. Plaňanský +SPP

Neděle **22. 3.** od **10.00** slovo: D. Malík (služba Gedeon)

Neděle **29. 3.** od 10.00 slovo: M. Literová

DALŠÍ AKCE

Košíková

Každé **pondělí** od **19.00**
v tělocvičně gymnázia

Ekumenická biblická hodina

Středa 18. 3. od 18.00 (prostory KS)

Schůzky Royal Ranegrs

Každý čtvrtek od 17.00

SBOROVÁ KNIHOVNA – je opět dostupná v čítárně v 1. patře vedlejší budovy! Půjčovat si knihy mohou členové společenství. **Prosím, doneste knihy, které máte dosud doma!**

Hledáme sborového knihovníka!

Kurzík Objevujeme učednictví

Středa 4.3., 11.3., 25.3. od 18.30 (sbor)

V neděli **8. 3. 2020** od **18.00** proběhne setkání ke svátku **PURIM**. Přečteme společně knihu Ester. Nejen děti mají za úkol připravit si masky a donést chrastítka, chrastidla a řehtačky. **Bude prima, když každý přinese něco sladkého na zub.**

NAROZENINY V BŘEZNU

Tomáš Vrchota 6. 3.

Vlasta Plaňanská 11. 3.

Dominik Turek 23. 3.

Renata Vrchotová 26. 3.

Michal Král 26. 3.

Michaela Marková 27. 3.

Kateřina Kopečková 27. 3.

Jan Ámos Komenský 28. 3. 1592

Eliška Plaňanská 29. 3.

LAVINA je nepravdělník vycházející pro vnitřní potřebu Křesťanského společenství Nymburk.

Křesťanské společenství Nymburk, IČ 73631183, číslo účtu 2000513008/2010,

<http://www.ksnymburk.estranky.cz>

*Kontakty: pastor - Petr Plaňanský (e-mail: petr.planansky@atlas.cz,
mob.: 724 435 386 – na toto číslo můžete volat, kdykoliv budete potřebovat);*

staršovstvo - Jaroslav Litera (e-mail: literovi@wo.cz, mob.: 724 309 912),

Karel Marek (e-mail: karel.marek@iol.cz, mob.: 603 800 891).

Uzávěrka příštího čísla je 30. 3. 2020

Dá-li Pán, příští číslo vyjde v neděli 5. 4. 2020